

Stiftelsen Göteborgs Högre Samskola

peter.jarvsen@samskolan.se

nicke.backlund@samskolan.se

Dnr 44-2011:1944

2011-06-29

Beslut

efter tillsyn av den fristående grundskolan
Göteborgs Högre Samskola
i Göteborgs kommun

Stiftelsen Göteborgs Högre Samskola
Stampgatan 13
416 64 Göteborg

2011-06-29
1 (3)
Dnr 44-2011:1944

Tillsyn i den fristående grundskolan Göteborgs Högre Samskola i Göteborg

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–9

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som huvudmannen för Göteborgs Högre Samskola skickat in samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Tillsynen visar att utbildningen vid Göteborgs Högre Samskola till stor del ger eleverna den utbildning de enligt författningarna har rätt till. Elever uppger att de trivs i skolan och är stolta över den. De upplever också att lärarna har höga förväntningar på eleverna och vill deras bästa.

Med undantag av enstaka elever nådde år 2010 eleverna mål att uppnå i årskurs 3 i matematik och svenska. Skolans sammanställning av måluppfyllelsen i respektive ämne i årskurs 5 visar att en stor del av eleverna nådde målen. Av offentlig statistik framgår att elevernas betygsresultat ligger betydligt över genomsnittet för samtliga skolor i riket. År 2010 var för eleverna i årskurs 9 det genomsnittliga meritvärdet 256,4 att jämföra med 208,8. Statistiken visar också att 92 procent av eleverna nådde målen i samtliga ämnen. Genomsnittet i riket var 77 procent.

Lärarna upprättar inför utvecklingssamtalen skriftliga omdömen som ska visa elevens kunskapsutveckling i förhållande till målen. För årskurserna 7–9 behöver lärarna dock utveckla de skriftliga omdömena. Även de individuella utvecklingsplanerna, som ska beskriva vilka insatser som behövs för att eleven ska utvecklas så långt som möjligt i riktning mot målen, behöver utvecklas.

Nedan redovisas dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Skolinspektionen har i tillsynen av Göteborgs Högre Samskola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Trots vidtagna åtgärder ger inte skolan alla elever möjligheter att nå lägst målen att uppnå för årskurs 3 i matematik och målen att uppnå i årskurs 5 och 9 i samtliga ämnen. (9 kap. 2 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen, Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan)
- Lärarna för elever i årskurserna 7–9 upprättar inte individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som uppfyller förordningarnas krav. (1a kap. 8 § förordningen om fristående skolor, 7 kap. 2 § grundskoleförordningen)
- Skolans urvalsprinciper vid antagning av elever till skolan överensstämmer inte med författningarnas krav. (9 kap. 18 § och 10 kap. 36 § skollagen (2010:800))

Bedömningarna redovisas i bilaga 2

Huvudman och rektor har ansvar för att skolans brister åtgärdas och att åtgärder vidtas inom de områden som behöver förbättras. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast den 29 september 2011. Beslutet är fattat utifrån de bestämmelser som gällde vid beslutstillfället. Uppföljningen av detta beslut kommer dock att ske efter att de nya skolförfattningarna trätt i kraft den 1 juli 2011. Vid bedömningen av vidtagna åtgärder kommer därför hänsyn tas hur författningarna eventuellt har ändrats.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråd Ulla-Britt Norin, avdelningsjurist Charlotte Fagher och chefsjurist Ingegärd Hilborn deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Lena Dahlquist

Enhetschef

Marita Schiller Helander

Undervisningsråd

Kopia till

Göteborgs stad, Kommunstyrelsen

Göteborgs stad SDN Centrum

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av Göteborgs Högre Samskola

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Göteborgs Högre Samskola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Göteborgs kommun under 2011-2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Göteborgs Högre Samskola den 10 maj och den 12 maj 2011.

Huvudmannen för Göteborgs Högre Samskola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar av skolan redovisas. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister. Tidpunkt för detta anges i beslutet. Tillsynen av fristående grundskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess. Skolförordningen trädde i kraft den 15 april 2011 och ska tillämpas på utbildning från och med den 1 juli 2011. Det innebär att förordningen om fristående skolor är utgångspunkt för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram till dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från Göteborgs Högre Samskola, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades rektorn, ställföreträdande rektor, biträdande rektorer, ett urval av lärare och elever, skolsköterskor och företrädare för huvudmannen. Även annan information om skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Huvudmannen har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolinspektionen har informerat Göteborgs kommun om att myndigheten genomför regelbunden tillsyn av Göteborgs Högre Samskola och berett kommunen möjlighet att komma in med upplysningar avseende bland annat kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Göteborgs kommun har inte lämnat någon sådan information.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1.: Antal elever vid Göteborgs Högre Samskola

Göteborgs Högre Samskola	Antal elever
Fristående förskoleklass	40
Fristående grundskola	855

Källa: Göteborgs Högre Samskolas verksamhetsredogörelse

Verksamheten vid den fristående grundskolan Göteborgs Högre Samskola bedrivs på två centralt belägna platser i Göteborg och omfattar förskoleklass samt årskurserna 1–6 vid Lilla skolan och årskurserna 7–9 vid Stora skolan. I Göteborgs Högre Samskola bedrivs också gymnasieskola. Tillsynen omfattar verksamheten i förskoleklassen och årskurserna 1–9. Under våren granskas även gymnasieutbildningen, vilket Skolinspektionen redovisar i ett separat beslut.

Göteborgs Högre Samskola blev godkänd den 1 juni 1901 (dnr 5000561). Den 29 april 1998 (dnr 1998:697) gav Skolverket skolan rätt att sätta betyg i grundskolan motsvarande de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet. Skolan fick tillstånd att bedriva verksamhet med förskoleklass den 1 januari 2003. Skolan följer läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, Lpo 94 och har montessoriinspirerad pedagogik som profil.

Huvudman för skolan är stiftelsen Göteborgs Högre Samskola med organisationsnummer 857205-9197.

Skolan hade vid tillsynsbesöket 895 elever i förskoleklass och årskurserna 1–9. De flesta eleverna är folkbokförda i Göteborgs kommun.

Tillsynsprotokoll för Göteborgs Högre Samskola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Avgifter

Rektors beslutsfattande

Huvudmannaskap och tillstånd

Stabilitet

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Trots vidtagna åtgärder ger inte skolan alla elever möjligheter att nå lägst målen att uppnå för årskurs 3 i matematik och målen att uppnå i årskurs 5 och 9 i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

9 kap. 2 § skollagen

2 kap. 6 § grundskoleförordningen

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan

Motivering:

Skolan redovisar elevernas måluppfyllelse år 2010. I årskurs 3 nådde samtliga elever målen i svenska och 95 procent nådde målen i matematik. I årskurs 5 nådde samtliga elever målen i bild, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa samt musik. I övriga ämnen var måluppfyllelsen 96 till 98 procent.

Andelen elever i årskurs 9 som nått målen i samtliga ämnen var 92 procent år 2010 vilket ska jämföras med 77 procent för riket. Av offentlig statistik framgår att elevernas betygsresultat i årskurs 9 ligger betydligt över genomsnittet för samtliga skolor i riket. År 2010 var elevernas genomsnittliga meritvärde 256,4 att jämföra med 208,8. Flickornas resultat är något högre än pojkarnas. Lärarna bekräftar att de fokuserar på att noga följa kunskapsutvecklingen för att ge stöd till de elever som riskerar att inte nå målen.

Trots ett medvetet arbete med särskilt stöd redovisar skolan en andel elever som inte når målen i alla ämnen. Det är viktigt att skolan fortsätter med sitt systematiska kvalitetsarbete. För årskurserna 7–9 behöver lärarna utveckla de individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen. Se vidare bedömningsområde "Lärarnas bedömning och utvärdering".

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering****Bedömning:**

Lärarna för elever i årskurserna 7-9 upprättar inte individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som uppfyller förordningarnas krav.

Författningsstöd:

1a kap. 8 § förordningen om fristående skolor

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

De skriftliga omdömen som Skolinspektionen har tagit del av visar att omdömena för årskurserna 7-9 i begränsad utsträckning ger vägledning om var eleven befinner sig i sin utveckling i relation till de nationella målen för varje ämne. Bedömningarna förekommer inte i samtliga ämnen och är ofta inte förenliga med syftet med de skriftliga omdömena där informationen ska ha en formativ funktion, dvs. läraren lyfter fram elevens utvecklingsmöjligheter i syfte att stimulera till fortsatt lärande.

En individuell utvecklingsplan ska innehålla en sammanfattning över vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplan och kursplaner. I de individuella utvecklingsplanerna för elever i årskurserna 7-9 behöver tydligare framgå vad eleven ska arbeta med under tiden fram till nästa utvecklingssamtal. Exempelvis förekommer formuleringar under rubriken "nya utvecklingsmål" som visar att elevernas mål inte alltid är kopplade till läroplanens och kursplanernas mål. Som mål anges t.ex. "fortsätta så som du gör".

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Huvudmannaskap och tillstånd****Bedömning:**

Skolans urvalsprinciper vid antagning av elever till skolan överensstämmer inte med författningarnas krav.

Författningsstöd:

9 kap. 18 § och 10 kap. 36 § skollagen (2010:800)

Motivering:

Skolan informerar via skolans webbplats om att intresserade sökande kan kontakta skolan om urvalsprinciperna för antagning. Vårdnadshavarna informeras om urvalsprinciperna vid ansökningstillfället. Vid antagning till förskoleklassen erbjuds inskrivna barn i egen förskola förtur till plats. Vid antagning till grundskolan erbjuds inskrivna barn i egen förskoleklass förtur till plats. Resterande platser till förskoleklass och grundskola fylls i första hand genom syskonförtur. När förturer enligt ovan är identifierade och bortplockade sker lottning till resterande platser bland övriga sökande. Rektorn och ställföreträdande rektorn genomför lottningen.

Skollagen (2010:800) ska tillämpas på utbildning och annan verksamhet från och med den 1 juli 2011. Reglerna om urval vid mottagande till fristående skola kommer fortsättningsvis att röra verksamhet efter detta datum. Skolinspektionens granskning i denna fråga görs därför med tillämpning av bestämmelserna i 2010 års skollag.

Om det inte finns plats för alla sökande vid en skola med enskild huvudman är huvudregeln enligt 9 kap. 18 § och 10 kap. 36 § skollagen att urvalet för förskoleklass och grundskola ska göras på de grunder som Skolinspektionen godkänner. En fristående skola ska vara öppen för alla och endast sådana urvalsgrunder som inte sätter öppenheten ur spel får tillämpas (prop. 1995/96:200 s. 34). Exempel på urvalsgrunder som anses förenliga med öppenhetskravet och som Skolinspektionen godkänner är anmälningdatum, geografisk närhet och syskonförtur.

Skolinspektionen anser att lottning i och för sig kan utgöra en sådan urvalsgrund som inte sätter kravet på öppenhet ur spel, under förutsättning att det sker under former som är kända, tydliga och offentliga samt att förfarandet sker under rättssäkra former. Däremot saknar ett urval med lottning förutsägbarhet för elever och föräldrar. Skolinspektionen finner därför att lottning såsom urvalsgrund kan accepteras endast i sådana fall då samtliga tre ovan angivna urvalsgrunder har använts och det därefter fortfarande finns elever som inte kunnat särskiljas. Skolans urvalsförfarande uppfyller inte detta krav. Vidare bedömer Skolinspektionen att skolans nuvarande former för lottning, med insyn enbart av rektor och ställföreträdande rektor, inte uppfyller kravet på rättssäkerhet.